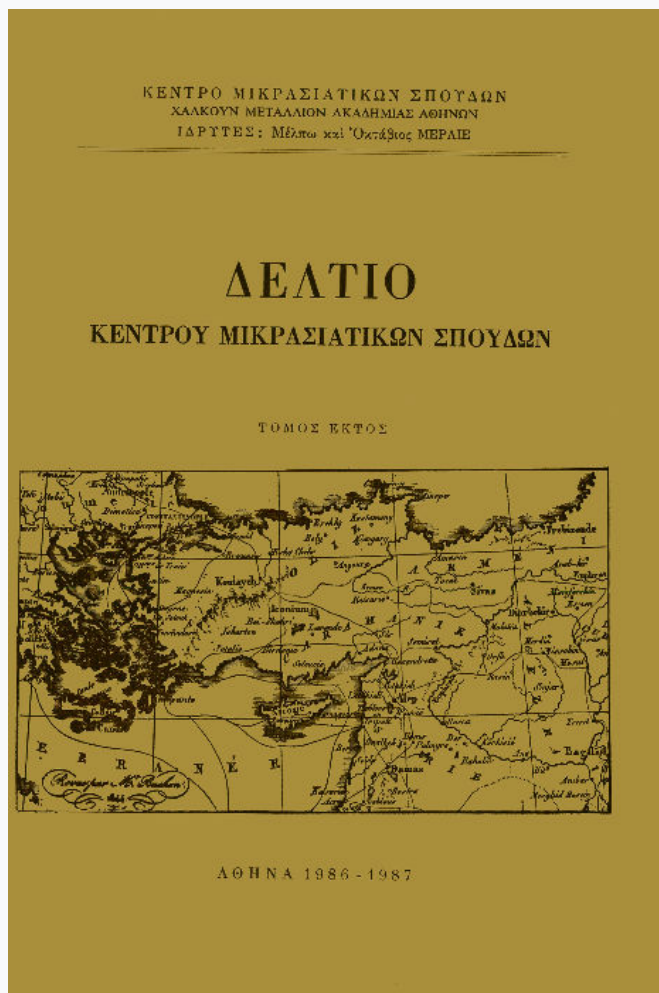

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 6 (1986)

Συμμετοχή του κέντρου μικρασιατικών σπουδών
στο πρόγραμμα ελληνογαλλικής επιστημονικής
συνεργασίας

Π. Μ. Κ., Ευαγγελία Μπαλτά

doi: [10.12681/deltiokms.123](https://doi.org/10.12681/deltiokms.123)

Copyright © 2015, Π. Μ. Κ., Ευαγγελία Μπαλτά

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κ. Π. Μ., & Μπαλτά Ε. (1986). Συμμετοχή του κέντρου μικρασιατικών σπουδών στο πρόγραμμα ελληνογαλλικής επιστημονικής συνεργασίας. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 6, 447–450.
<https://doi.org/10.12681/deltiokms.123>

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών συμμετέσχε στο πρόγραμμα της Έλληνογαλλικής επιστημονικής συνεργασίας κατά το έτος 1987, με τον καταρτισμό κοινού έρευνητικού προγράμματος με το Laboratoire d'ethnologie et de sociologie comparative του Πανεπιστημίου Paris X - Nanterre. Η πρώτη επιστημονική επαφή μεταξύ του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και του Laboratoire d'ethnologie et de sociologie comparative πραγματοποιήθηκε το 1984 με τη συμμετοχή του Διευθυντή του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών σε επιστημονικό σεμινάριο του Laboratoire (βλ. Δελτίο Κ.Μ.Σ., τόμ. V (1984-1985), σ. 579). Η νέα συνεργασία τέθηκε σε συστηματική βάση με τον καταρτισμό του κοινού προγράμματος «Ανθρωπολογία των σύγχρονων κοινωνιών της Βυζαντινο-Οθωμανικής Έποχής», ή πραγματοποίηση του πρώτου σταδίου του οποίου κάλυψε το έτος 1987.

Εκτός από την ανταλλαγή δημοσιευμάτων και επιστημονικών πληροφοριών, η συνεργασία μας περιέλαβε και την πραγματοποίηση τεσσάρων επιστημονικών αποστολών, δύο από κάθε πλευρά. Τον Αύγουστο του 1987 επισκέφθηκε το Παρίσι η έρευνήτρια του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών Ευαγγελία Μπαλτά. Τον Δεκέμβριο του 1987 επισκέφθηκαν την Αθήνα και εργάστηκαν στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών η έρευνήτρια του Laboratoire d'ethnologie Μαρία Κουρούκλη και η βιβλιοθηκονόμος-documentaliste Marie-Dominique Mouton. Στη σελίδα 427 δημοσιεύεται η έκθεση που συνέταξαν σε σχέση με την εργασία τους στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών.

Τέλος, από 9 έως 17 Ιανουαρίου 1988 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Παρίσι του Διευθυντή του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

Η αποστολή της έρευνήτριας Ευαγγελίας Μπαλτά στο Παρίσι πραγματοποιήθηκε από 24 Αυγούστου έως 4 Σεπτεμβρίου 1987. Η αποστολή αυτή αποσκοπούσε:

1) Σε συνεργασία με το Laboratoire d'ethnologie et de sociologie comparative του Πανεπιστημίου Paris X - Nanterre. Εκεί ενημερώθηκε για τα δύο έργα που είναι κατατεθειμένα στη βιβλιοθήκη του Laboratoire: το

fonds d'ethnographie et de folklore turcs de P.N. Boratav. Πρόκειται για τη συστηματική καταγραφή τουρκικού ύλικου προφορικής παράδοσης από περιοχές της Μικράς 'Ασίας. (Λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο και την κατάταξη αυτού του αρχείου βλ. στην έκθεση των κυριών Μαρίας Κουρούκλη και Marie-Dominique Mouton). 'Από την άποψη αυτή είναι μοναδικό ύλικό για να συγκριθεί με τὸ ἀρχαϊκὸ ὑλικὸ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, τὸ ὁποῖο περιέχει καταγραφές τῆς προφορικῆς παράδοσης ἀπὸ τοὺς ἑλληνόφωνους καὶ τουρκόφωνους οἰκισμοὺς τῶν χριστιανῶν ὁρθοδόξων στὴ Μ. 'Ασία. 'Απὸ τὴ συνεργασία αὐτὴ προέκυψε ἡ διαπίστωση ὅτι ἡ κοινὴ μας ἔρευνα ἐπιβάλλεται νὰ ἐπεκταθεῖ καὶ στὰ ἔντυπα, καθὼς πολλοὶ λαϊκοὶ μῦθοι, κοινοὶ στοὺς δυὸ λαοὺς, τυπώνονταν στὰ καραμανλίδικα καὶ κυκλοφοροῦσαν ὡς λαϊκὲς φυλλάδες (Κιόρογλου, 'Ασίκ Καρίμπ, Σάχ 'Ισμαήλ, Μελίκ Σάχ κλπ.). Ζητούμενο εἶναι νὰ ἐξακριβωθεῖ ποιὲς versions τυπώνονταν, δηλαδὴ οἱ «ἐλληνικὲς» ἢ οἱ «τουρκικὲς», ποιὲς ἦταν οἱ πιὸ διαδεδομένες, τί κοινὰ στοιχεῖα εἶχαν κλπ.

2) 'Η ἀποστολὴ τῆς Εὐαγγελίας Μπαλτᾶ στὸ Παρίσι ἀποσκοποῦσε ἐπίσης στὸν ἐντοπισμὸ ἀβιβλιογράφων καραμανλίδικων ἐκδόσεων στὶς βιβλιοθήκες τοῦ Παρισιοῦ (Bibliothèque Nationale καὶ κυρίως Bibliothèque de l'École de Langues Orientales), καθὼς ἐπίσης καὶ στὸν ἐντοπισμὸ φύλλων ἢ σωμάτων καραμανλίδικων ἐφημερίδων στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος βιβλιογράφησης τοῦ καραμανλίδικου τύπου, ποὺ συνεχίζεται σὲ μόνιμη βάση στὸ Κ.Μ.Σ.

'Η ἐπίσκεψη τοῦ Διευθυντῆ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν στὸ Παρίσι περιέλαβε τίς ἐξῆς ἐπιστημονικὲς δραστηριότητες:

Τὴν Τρίτη 12 'Ιανουαρίου 1988 ἐπισκέφθηκε τὸ Laboratoire d'ethnologie συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν κυρία Μ. Κουρούκλη. Στὸ Laboratoire ἐγίνε λεπτομερὴς ξενάγηση ἀπὸ τὴ δ. Mouton στὴ βιβλιοθήκη, στὸ ἀρχαϊκὸ ὑλικὸ καὶ στὸ πρόγραμμα ἐπεξεργασίας τοῦ βιβλιογραφικοῦ καὶ ἄλλου ὑλικοῦ τεκμηρίωσης ποὺ ἔχει υἱοθετήσει τὸ Laboratoire στὸ πλαίσιο τοῦ εὐρύτερου προγράμματος τῶν ἐργασιῶν καὶ κέντρων τεκμηρίωσης τοῦ C.N.R.S. 'Επίσης ἐξετάστηκαν οἱ ἐξειδικευμένες συλλογὲς τῆς βιβλιοθήκης σὲ σχέση με θέματα ἐθνικῆς ταυτότητας καὶ ἐθνικισμοῦ. Τέλος ἐξετάστηκαν δείγματα ἐθνογραφικοῦ ὑλικοῦ ἀπὸ τὴ συλλογὴ Boratav, ποὺ βρίσκεται στὸ Laboratoire, ἐν ὧσι τῆς προγραμματιζόμενης συγκριτικῆς μελέτης τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ καὶ ἀντίστοιχου ἐθνογραφικοῦ ὑλικοῦ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Μετά τὴν ἐπιστημονικὴ ἐνημέρωση, ἀκολούθησε συνάντηση με μέλη τοῦ Laboratoire καὶ ἡ ἐπίσημη ὑποδοχὴ ἀπὸ τὴ διεύθυνση, ποὺ παρέθεσε γεῦμα γνωριμίας στὸ ὁποῖο παρεκάθησαν ὁ καθηγητὴς τῆς ἀνθρω-

πολογίας κ. Eric Dampiere, ή διευθύντρια του Laboratoire κυρία Annie Leboeuf, ό ύπεύθυνος της πέμπτης όμάδας, που πραγματοποιεί τη συνεργασία με τώ Κ.Μ.Σ., κ. Altan Gökalp, και άλλα μέλη του Laboratoire.

Τήν Τετάρτη 13 'Ιανουαρίου, ώρα 2.30', ό Διευθυντής του Κ.Μ.Σ. έδωσε διάλεξη στό Laboratoire d'ethnologie, στην όποια παρουσιάστηκαν οί έρευνες, ή θεματική και τώ άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών. Σημειώνεται ιδιαίτερα ή παρουσία στή διάλεξη του έθνολόγου κ. Boratav, παλαιού φίλου των ίδρυτών του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών Octave και Μέλπως Merlier, καθώς και μελών του διδακτικού προσωπικού, μεταπτυχιακών φοιτητών και έρευνητών. Τή διάλεξη ακολούθησε συζήτηση και έγιναν πολλές έρωτήσεις για τή μέθοδο συλλογής και τώ περιεχόμενο του έθνογραφικού άρχείου του Κ.Μ.Σ., καθώς και για τίς προτάσεις μεθοδολογικού άναπροσανατολισμού από τή λαογραφία στην κοινωνική ιστορία, με τίς όποιες έκλεισε ή εισήγηση.

Τήν Πέμπτη 14 'Ιανουαρίου επισκέφθηκε για ζητήματα του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών τά γραφεία του 'Ιδρύματος Λεβέντη στό Παρίσι.

Τήν Παρασκευή 15 'Ιανουαρίου παρουσίασε έκτενή εισήγηση στό σεμινάριο της κυρίας 'Ελένης 'Αντωνιάδου, «Histoire économique et sociale de la Grèce médiévale et moderne», στην École des Hautes Études en Sciences Sociales. 'Αντικείμενο της εισήγησης ήταν τά προβλήματα της έρευνας του νεότερου έλληνισμού στόν ευρύτερο χώρο των κοινωνικών έπιστημών. 'Ακολούθησε μακρά συζήτηση με τά μέλη του σεμιναρίου, πολλοί από τούς όποιους έδειξαν ένδιαφέρον σχετικά με τίς δυνατότητες έρευνας στό άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

Τώ απόγευμα της ίδιας ήμέρας ό Διευθυντής του Κ.Μ.Σ. επισκέφθηκε τώ Institut d'études turques που έδρεύει στό Πανεπιστήμιο Paris III, συνοδευόμενος από τόν κ. Altan Gökalp. Στό Institut des études turques συνάντησε τόν διευθυντή καθηγητή Bazin, τόν κ. Paul Dumont, γραμματέα της σύνταξης του περιοδικού *Turcica*, με τόν όποιο συμφωνήθηκε νά άρχίσει πρόγραμμα ανταλλαγών του *Turcica* με τώ Δελτίο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόν έρευνητή Nedim Gürsel κ.ά. Στη βιβλιοθήκη του 'Ινστιτούτου έπιστημάνθηκε ή ύπαρξη μιās μεγάλης και ένδιαφέρουσας σειράς περιηγητικών βιβλίων για τή Μικρά 'Ασία και τήν 'Οθωμανική αυτοκρατορία, που έλπίζεται σέ προσεχή έπίσκεψη στό Παρίσι νά γίνει αντικείμενο διεξοδικότερης μελέτης και βιβλιογράφησης.

Κατά τίς συζητήσεις του Διευθυντή του Κ.Μ.Σ. με τούς συναδέλφους στό Παρίσι προέκυψαν τά έξής ως πρós τίς προοπτικές περαιτέρω συνεργασίας. Πρώτον, ύπάρχει ένδιαφέρον για συγκριτική μελέτη έθνογραφικού ύλικού από τώ άρχείο Boratav και τώ άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, με στόχο τή δημοσίευση σχετικών μελετών στό Δελτίο

τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Δεύτερο, διαπιστώθηκε ἡ διάθεση συστηματικότερης συνεργασίας μελῶν τοῦ Laboratoire μετὰ τὸ *Δελτίο* τοῦ Κ.Μ.Σ., γεγονός πού κατοπτρίζει τὴν ἐπιστημονικὴ ἐγκυρότητα τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἰδρύματός μας. Συγχρόνως τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς ὕλης τοῦ *Δελτίου* καὶ τὴν ἐνεργότερη παρέμβασή μας στὸν διεθνή ἐπιστημονικὸ διάλογο. Τρίτο, συζητήθηκε ἡ δυνατότητα κοινῆς ἐπιστημονικῆς ἐκδόσης μετὰ γενικὸ ἀντικείμενο θέματα ἐθνικῆς ταυτότητας, ἐθνικῶν κινήματων κλπ. Ἡ τελευταία αὐτὴ προοπτικὴ συνεργασίας ἐλπίζεται ὅτι θὰ τύχει περαιτέρω ἐπεξεργασίας κατὰ τὸ νέο στάδιο τοῦ κοινοῦ προγράμματος τὸ ἔτος 1988.

Π.Μ.Κ. - Ε.Μ.